

Jämsän kaupunki
Sivistystoimi
Perusopetus

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
Lomakepohja Jämsän perusopetuksen koulujen käyttöön
12.12.2024

Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Oppilaitosten on arvioitava tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Selvitys oppilaitoksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta ja tarvittavista toimenpiteistä sekä arvio toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista on suositeltavaa toteuttaa vuosittain. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 5 ja 5 a § ja Yhdenvertaisuuslaki 6 §.)

Erityistä huomiota tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa tulee kiinnittää oppilasvalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tulee laatia yhdessä oppilaiden ja henkilöstön kanssa. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on varattava mahdollisuus tulla kuulluiksi tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävästä toimenpiteistä. (Em. lait ja pykälät.)

Lomakepohja Jämsän perusopetuksen koulujen käyttöön

Lomakepohja Jämsän perusopetuksen koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman kirjaamiseksi on sivuilla 2–4. Lomakkeen voi täyttää käsin tai sähköisesti. Ohjeet sähköisen pdf-lomakkeen täyttämiseen löytyvät linkistä [Ohje pdf-muodossa olevan lomakkeen täyttämiseen](#). Lomakkeen kohdat 1 ja 2 täytetään, kun koulussa on tehty selvitys tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta sekä tarvittavista toimenpiteistä. Kohta 3 täytetään, kun arviointi on ajankohtaista.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvityksessä käytetään oppilaille ikätasoisesti suunniteltuja Forms-kyselyjä. Kyselyt voidaan täyttää sähköisesti tai paperisina. Selvityksessä voidaan käyttää lisäksi muita menetelmiä, kuten keskusteluja ja havainnointia. Tietoa koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteesta saa myös valtakunnallisista tiedonkeruun tuloksista (mm. Kouluterveys- ja KiVa-kyselyn sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat indikaattorit). Tarkemmat ohjeet Jämsän perusopetuksen koulujen toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun sekä valtakunnallisten tiedonkeruun tulosten hyödyntämiseen on kuvattu Jämsän perusopetuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelun oppaassa.

Forms-kyselyt

1.–3. luokat	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely 1.–3. luokkien oppilaille - kopioitava linkki
4.–6. luokat	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely 4.–6. luokkien oppilaille - kopioitava linkki
7.–9. luokat	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely 7.–9. luokan oppilaille - kopioitava linkki
Kysely henkilöstölle	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely henkilöstölle - kopioitava linkki

Esimerkki [täytetystä toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta.pdf](#)

Koulun toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Koulu Juokslahden kouluTasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu ajanjaksolle/lukuvuosisi 2025-2026, 2026-2027, 2027-2028

Suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.
Lomakkeen kohdat 1, 2 ja 3 määräytyvät lainsäädännön perusteella.

Ohjaava lainsäädäntö: Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 ja Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014.

1. Selvitys koulun tasa- ja yhdenvertaisuustilanteesta (milloin ja miten selvitystä on tehty, selvityksen kohderyhmä)
Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman perustaksi toteutettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt kaikille Juokslahden vuosiluokkien 1.-6. oppilaille ja henkilökunnalle tammikuussa 2025. Kysely toteutettiin Jämsän perusopetuksen koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittämiseksi laadituilla Forms-kyselylomakkeilla. Kyselypohjat löytyvät perusopetuksen Opiskeluhuollon peda.net -sivustolta.
2. Tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi kirjataan osa-alueittain sivulla 3-4 olevaan taulukkoon (kehitettävää, tavoite ja toimenpiteet, aikataulu, vastuuhenkilö/-t)
3. Arvio aikaisempaan suunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja vaikuttavuudesta sekä tuloksista kirjataan osa-alueittain sivulla 3-4 olevaan taulukkoon (milloin arvioidaan, arvioinnin tulokset)
Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan seuraavan kerran lv. <u>2028-2029</u>
Tiedotuksesta vastaava taho <u>opiskeluhuollosta vastaava rehtori/apulaisrehtori yhdessä yhteysopettajan kanssa</u>
Suunnitelman laatimiseen osallistuneiden allekirjoitukset ja päivämäärä <u>luokanopettajat Maria Eriksson, Taija Matalamäki, Jenna Simpanen, opiskeluhoitoryhmä, rehtorit</u>
Rehtorin allekirjoitus ja päivämäärä <u>9.6.2025</u>

Viihtyvyys, turvallisuus ja ilmapiiri				
Kehitettävä asia ja tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t	Arvioinnin ajankohta ja tulokset	
- yhteiset säännöt erityisesti välitunneille, luovat turvallisuutta - ruokalan melun vähentäminen ja viihtyisyyden lisääminen - yhteisten tilojen siisteydestä ja viihtyisyydestä huolehtiminen	- aikuisten aktiivinen ja määrätietoinen puuttuminen ja sääntöihin sitoutuminen - oppilaskunnan hallituksen järjestämä yhteisöllinen toiminta - hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset teematunnit kuukausittain - säännöistä jatkuva tiedotus oppilaille - desibelimittarin hankinta ruokalaan	- Henkilökunta pitää kiinni yhteisesti sovitusta säännöistä ja valvoo niiden noudattamista päivittäin - jatkuva puuttuminen - Luokanopettaja pitää hyvinvoinnin vuosikellon oppitunnit kuukausittain - Yhteistyö tilapalveluiden kanssa fyysisen toimintaympäristön turvallisuudessa sekä viihtyvytydessä - Yhteysopettaja tilaa desibelimittari tilataan materiaalitilauksen yhteydessä	- Sääntöjen toimivuutta ja niiden noudattamista arvioidaan päivittäin. Tarvittaessa tarkennuksia sovitaan YS-palaverissa. - Haahtela -ilmoitukset tehdään välittömästi, jos asia liittyy turvallisuuteen. - Ruokalan viihtyvyttä valvotaan jatkuvasti ja ohjeistetaan oppilaita hyviin käytöstäpoihin. Luokissa käydään keskustelua säännöllisesti ja seurataan esim. desibelimittarin tuloksia viikko/ kuukausitasolla. - Opiskeluhuoltoryhmän tapaamisissa - Lukuvuosiarvioinnin yhteydessä	
Oppimateriaali, opetus ja ohjaus				
Kehitettävä asia ja tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t	Arvioinnin ajankohta ja tulokset	
- tuen uudistuksen käytäntöön jalkauttaminen - opetuksen eriyttäminen huomioiden oppilaiden kiinnostuksen kohteet ja oppimisvalmiudet -> oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeen huomioiminen opetuksessa - ohjaajapalvelut (eri tilan hyödyntäminen) - Tukiopetus - monikanavaisuus oppimateriaalien käytössä -> monipuoliset oppimateriaalit ja oppimisympäristöt - sukupuolisensitiivisyys oppisisältöjen käsittelyssä -> sukupuolineutraali kielenkäyttö opetustilanteissa	- huomioidaan kaikki oppilaat ja heidän tapansa oppia - tarjotaan oppimisen tukea oppilaan lähtökohdista - puretaan stereotyyppiä - keskitytään sukupuolineutraaleihin ilmaisiin ja opetusjärjestelyihin - eriyttävien materiaalien hankinta tarvittaessa (S2, omakirjat jne), tarvittaessa eriyttämistä oppilaan tarpeista käsin - ohjaajapalvelujen joustava kohdentaminen - tukiopetuksen järjestäminen ennen koulun alkua tai välitunnilla, kyydit huomioitava - oppikirjojen lisäksi käytetään monipuolisesti muita lähteitä ja materiaalia	- huomioidaan lukuvuosisuunnitelmien laadinnassa - eriyttävien materiaalien hankinta tarkistetaan vuosittain kirjatilauksen yhteydessä opettajien toimesta. Eriytämisen tarpeen jatkuva havainnointi opettajan vastuulla. - opettajat seuraavat ohjaajapalvelujen tarvetta ja tekevät keskinäistä yhteistyötä ohjaajapalveluiden kohdentamisessa. - koko henkilökunta vastaa yhteisön ja opetussuunnitelman arvomaailman mukaisesti opetuksen ja ohjauksen tasa-arvoisesta toteuttamisesta - tuodaan esille opetussuunnitelman mukaisten arvojen monimuotoisuutta ja laaja-alaisia oppimiskokonaisuuksia	- oppimisen tuki edellyttää opettajien jatkuvaa arviointia ja yhteistyötä koulun toimintakauden aikana. - YS-palaverissa - opiskeluhuoltoryhmän tapaamisissa - lukuvuosiarvioinnin yhteydessä	

Seksuaalinen ja sukupuoleen kohdistuva häirintä			
Kehitettävä asia ja tavoitteet - sukupuolisen koskemattomuuden sääntöjen läpikäynti ja muistuttaminen - jokaisella on oikeus kehorauhaan; toisilla ei ole oikeutta kommentoida toisen kehoa - ennaltaehkäisevä toiminta ja asiallisen tiedon jakaminen -> tietoon perustuva toimintayksilön itsemääräämisoikeuden toteuttamiseksi - yksilön arvoa kunnioittava puhe - yksityisyyden ja fyysisen tilan kunnioittaminen -> turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri	Toimenpiteet - korostetaan koskemattomuutta ja kehorauhaa erityisesti uimahallikäynnillä - huomioidaan kehorauha ja koskemattomuus kaikissa arjen tilanteissa - kasvatuskeskustelut - hyvinvoinnin vuosikellon mukaiset oppitunnit kuukaussittain - oppilaskunnan hallituksen järjestämä yhteisöllinen toiminta - oppilaiden ja henkilökunnan kouluttaminen, ulkopuoliset vierailijat - positiivisen palautteen antaminen aina kun mahdollista	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t - opettajat käyvät säämöt luokissa lukuvuoden alkaessa ja muistuttaen aina tarvittaessa - kaikilla koulun aikuisilla velvollisuus puuttua ja ohjata - huomioidaan lukuvuosisuunnitelman laadinnassa - opiskeluhuoltoryhmä - oppilaskunnan hallitus - koko henkilökunta vastaa yhteisön ja opetussuunnitelman arvomaailmanmukaisesti toimimisesta	Arvioinnin ajankohta ja tulokset - Jatkuva ja säännöllisesti koulun arjessa - Koonti esim. opiskeluhuoltoryhmässä
Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen koulussa			
Kehitettävä asia ja tavoitteet - jatketaan avoimuuden ja oman mielipiteen rakentavan ilmaisen kannustamista - pyritään tasa-arvoisuuteen jatkossakin - työrauhan ylläpito jatkossakin, jotta kaikki saavat opiskella rauhassa - sukupuolineutraali opetus ja ohjaus -> oppiva yhteisö, jossa jokainen sen jäsen hyväksytään omana itsenään - ihmisarvoa kunnioittava yhteisö - tietoisuuden lisääminen ihmisten välisestä yhdenvertaisuudesta -> tiedostava yhteisö	Toimenpiteet - harjoitellaan rakentavaa reflektointia oppitunneilla - tasa-arvoisuutta harjoitellaan mm. liikuntatunneilla (esim. fyysistä kantamista tekee jokainen oppilas sukupuolesta riippumatta) - hyvinvoinnin vuosikello: aiheen käsittely tunneilla ja osana jokaisen oppiaineen sisältöjä - oppilaiden kohtaaminen yksilönä	Aikataulu, vastuuhenkilö/-t - vastuuhenkilönä opettajat, aikatauluna koko koulun toimintakausi - työrauhasta vastaavat opettajat jokaisella oppitunnillaan - lukuvuosisuunnitelman laadinnassa huomioiminen - opiskeluhuoltoryhmä - oppilaskunnan hallitus - koko henkilökunta vastaa yhteisön ja opetussuunnitelman arvomaailman mukaisesti toimimisesta	Arvioinnin ajankohta ja tulokset - jatkuva ja säännöllinen seuranta ja opettajien yhteinen keskustelu - opiskeluhuoltoryhmässä - oman luokan tunneilla säännöllisesti